

A. Y. proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 1. marca 2016 k sťažnosti č. 37146/12 pre porušenie článku 3 Dohovoru (vydanie do cudziny)

SKUTKOVÝ STAV

1. Sťažovateľ je ruský štátny občan, ktorý sa narodil v roku 1978 a v súčasnosti je držaný vo väzbe v Banskej Bystrici. Predseda z vlastnej iniciatívy rozhodol udeliť sťažovateľovi anonymitu (pravidlo 47 ods. 3).

2. ...

A. Okolnosti prípadu

3. Skutkové okolnosti prípadu, tak ako ich predložili strany, možno zhrnúť takto.

1. Pozadie

4. Sťažovateľ má ingušský etnický pôvod.

5. V marci 2008 opustil Rusko a vycestoval na Ukrajinu, na Slovensko a do Českej republiky, až nakoniec v apríli 2008 dorazil do Nemecka.

6. Následne bol sťažovateľ vrátený do Českej republiky a potom na Slovensko, kde 13. mája 2008 pod inou identitou požiadal o azyl.

7. V priebehu azylového konania na Slovensku odišiel do Švajčiarska, kde sa zdržiaval od novembra 2008 do marca 2009, pričom tam neúspešne požiadal o azyl.

8. Sťažovateľova žiadosť o udelenie azylu na Slovensku bola zamietnutá 1. augusta 2008 a potom znovu 12. mája 2010, keďže prvé rozhodnutie bolo na základe odvolania proti správne rozhodnutiu zrušené. Sťažovateľovo následné odvolanie proti správne rozhodnutiu bolo na dvoch stupňoch odmietnuté ako oneskorene podané. Zamietnutie jeho žiadosti o udelenie azylu tak nadobudlo právoplatnosť 18. novembra 2010.

9. V bližšie neurčený deň v roku 2010 sťažovateľ odišiel zo Slovenska do Belgicka, kde v novembri 2010 neúspešne požiadal o azyl a napokon bol 9. decembra 2010 vrátený na Slovensko.

10. Po tomto sťažovateľ požiadal o udelenie azylu na Slovensku a Ruská federácia požiadala o jeho vydanie na účely trestného stíhania v súvislosti s obvineniami týkajúcimi sa trestných činov terorizmu, údajne spáchanými sťažovateľom a ďalšími osobami na území Severného Osetsku. Uvedené skutočnosti vyústili do dvoch konaní, ktoré prebiehali paralelne a sú popísané nižšie.

2. Druhá žiadosť o udelenie azylu

11. Pri svojom návrate na Slovensko 9. decembra 2010 (pozri vyššie odsek 9) sťažovateľ opäť požiadal o udelenie azylu, tentoraz pod svojou skutočnou identitou.

12. Žiadosť bola na prvom administratívnom stupni preskúmaná migračným úradom ministerstva vnútra, ktorý ju zamietol 6. septembra 2011, 28. júna 2012 a 28. novembra 2013. Všetky tieto rozhodnutia však boli zrušené správnymi súdmi na základe sťažovateľom podaných odvolaní proti správnym rozhodnutiam.

13. Naposledy spomínané rozhodnutie bolo zrušené Krajským súdom v Košiciach 14. apríla 2014 a vec bola vrátená na opätovné posúdenie migračnému úradu.

Hlavným dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že migračný úrad sa neriadil záväzným právnym názorom súdu, uvedeným v predchádzajúcich rozsudkoch zrušujúcich rozhodnutia migračného úradu, podľa ktorého mal konkrétne náležite preskúmať:

- (i) sťažovateľove tvrdenia, že v dôsledku mučenia zo strany príslušníkov ruských orgánov činných v trestnom konaní a z toho vyplývajúceho otrasu mozgu trpel amnéziou;
- (ii) sťažovateľovo tvrdenie, že z dôvodu jeho ingušského pôvodu a politickej situácie v Severnom Osetsku, kde bol hľadaný, mu v prípade vydania do tejto oblasti hrozí nebezpečenstvo, pričom tieto tvrdenia mali byť preskúmané vo svetle existujúcich správ o situácii v polícii a súdnictve v Severnom Osetsku;
- (iii) existujúcu dokumentáciu týkajúcu sa situácie jednotlivcov, ktorých svedecké výpovede predstavovali podklad pre obvinenia proti sťažovateľovi (pozri nižšie odseky 34 *et seq.*);
- (iv) právnu silu záruk poskytnutých Generálnou prokuratúrou Ruskej federácie (ďalej len „GP RF“) slovenským orgánom vo vzťahu k zaobchádzaniu so sťažovateľom v prípade jeho vydania do Ruska (najmä tých, ktoré boli uvedené v liste z 2. februára 2011); a
- (v) správy mimovládnych organizácií, týkajúce sa konkrétneho prípadu sťažovateľa a situácie v dožadujúcom štáte vo všeobecnosti.

14. Dňa 5. mája 2015 migračný úrad štvrtýkrát zamietol druhú žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu a rozhodol, že sa mu neposkytne doplnková ochrana.

Uvedol, že sťažovateľ v rôznych štádiách konania poskytol tri rôzne časové údaje (august 2005, máj 2006 a máj 2007) k svojmu tvrdeniu, že bol políciou v Ingušsku zatknutý a bolo s ním zle zaobchádzané, že existujú rozpory, pokiaľ ide o dĺžku jeho následnej hospitalizácie, a že ďalšie nezrovnalosti sa vyskytli ohľadom času spáchania a rozsahu trestných činov, ktoré sú mu pripisované podľa oficiálnych extradičných dokumentov a trestných činov, na ktoré sa odvoláva sám sťažovateľ.

Navyše, sťažovateľ sa nikdy predtým neopieral o žiaden zo zákonných dôvodov na udelenie azylu a jeho aktuálne tvrdenia o prenasledovaní z politických, náboženských a etnických dôvodov sú úplne nové, pričom jeho trestné stíhanie v dožadujúcom štáte nemalo žiaden politický či ideologický charakter. Sťažovateľova verzia skutkových okolností bola teda vyhodnotená ako nedôveryhodná.

Migračný úrad konštatoval, že dostupné dokumenty potvrdzujú, že sťažovateľ bol s početnými zraneniami hospitalizovaný na traumatologickom oddelení od 12. mája do 14. júna 2006. Neexistoval však žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že tieto zranenia sú akýmkoľvek spôsobom pričítateľné štátu.

Jeho aktuálne tráviace ťažkosti nebolo možné spájať s týmito zraneniami, pretože sťažovateľ nimi trpel aj pred tým, ako došlo k údajnému zlému zaobchádzaniu s jeho osobou. Pokiaľ ide o jeho údajnú amnéziu, ktorou sa sťažovateľ snažil vysvetliť nezrovnalosti v jeho výpovediach o skutkových okolnostiach, migračný úrad ju považoval za nepravdepodobnú, pretože jeho spomienky ohľadom iných skutkových okolností boli jasné a detailné. Napriek tomu si migračný úrad zaobstaral znalecký posudok, ktorého záver bol, že otras mozgu, ktorý sťažovateľ utrpel v roku 2006, nemohol spôsobiť stratu pamäte, ani nemohol mať trvalé následky na jeho zdraví.

Okrem toho migračný úrad uviedol, že dožadujúci štát prostredníctvom GP RF poskytol 2. februára 2011 záruky vo vzťahu k zaobchádzaniu so sťažovateľom v prípade jeho vydania a tieto záruky potvrdil a doplnil 12. októbra 2012 a 23. januára 2013.

Podľa týchto záruk, sťažovateľ bude mať k dispozícii všetky právne prostriedky na presadzovanie svojich práv, vrátane pomoci obhajcu. Nebude podrobený mučeniu ani žiadnej inej forme zlého zaobchádzania a nebude mu uložený trest smrti. Jeho trestné stíhanie nemalo politický, rasový, náboženský alebo etnický motív. Nebude trestne stíhaný pre žiadne iné trestné činy ako tie, pre ktoré bolo žiadané jeho vydanie a nebude bez súhlasu Slovenska ďalej vydaný do žiadneho iného štátu. Slovenskí diplomatickí zástupcovia budú mať tiež možnosť sledovať plnenie poskytnutých záruk.

Migračný úrad pri svojom posúdení týchto záruk vzal do úvahy, že ich poskytla GP RF, a že neexistovali žiadne náznaky, že by nemali byť účinné v Severnom Osetsku. Po skončení trestného konania proti sťažovateľovi a po odpykaní akéhokoľvek trestu sa sťažovateľ bude môcť usadiť na ktoromkoľvek inom mieste, nie nevyhnutne v Severnom Osetsku. Vo vzťahu k Ruskej federácii neexistoval precedentný prípad, kedy by neboli dodržané diplomatické záruky poskytnuté Slovensku v podobnom kontexte.

Migračný úrad zdôraznil, že v Ruskej federácii nebolo zaznamenané systematické porušovanie ľudských práv, že záruky boli jasné, špecifické a konkrétne vo vzťahu k osobe, že boli tiež potvrdené dožadujúcim štátom v postavení intervenujúcej tretej strany v konaní pred Súdom (pozri nižšie odsek 47), že ich dodržanie možno diplomaticky sledovať, a že ich právnu silu uznal najvyšší súd v rámci extradičného konania (pozri nižšie odsek 23).

Pokiaľ ide o rôzne správy týkajúce sa situácie v Rusku, migračný úrad ich považoval za majúce všeobecný charakter a neschopné v tomto konkrétnom prípade prevážiť nad špecifickými a konkrétnymi zárukami poskytnutými zo strany GP RF.

Čo sa týka dostupných dokumentov o sťažovateľových spoluobvinených, ktoré zahŕňali ich svedecké výpovede v prípravnom konaní, migračný úrad zistil, že sú všeobecné, obsahujú iba tvrdenia, sú v nich rozpory a nepredstavujú dôkaz tvrdení, že s nimi bolo zle zaobchádzané. Sťažovateľ v nich bol spomenutý iba raz, v jednej z výpovedí z prípravného konania a táto zmienka nijakým spôsobom nesvedčila o jeho podiele na trestnej činnosti. Navyše, keď sťažovateľovi spoluobvinení svoje verzie pred súdom zmenili, ich výpovede boli náležite preskúmané v kontradiktórnom konaní. Tieto dokumenty preto nesvedčili o pravdepodobnosti, že v prípade jeho vydania bude so sťažovateľom zle zaobchádzané, alebo mu bude v konaní proti nemu odopreté právo na spravodlivý proces.

Nebola teda daná žiadna dôveryhodná skutočnosť, ktorá by svedčila o existencii ktoréhokoľvek z dôvodov na udelenie azylu sťažovateľovi. Navyše, s poukazom na jeho zdravotný stav zistený podľa lekárskej správy z väzenskej nemocnice z 15. októbra 2013, migračný úrad nenašiel žiadne humanitárne dôvody, či už spojené so sťažovateľovým zdravotným stavom alebo iné, na poskytnutie doplnkovej ochrany sťažovateľovi.

15. Sťažovateľ napadol rozhodnutie z 5. mája 2015 odvolaním proti správne rozhodnutiu, tvrdiac v zásade, že migračný úrad opätovne úplne ignoroval záväzné právne pokyny správneho súdu a jednoducho zopakoval svoje predchádzajúce závery z rozhodnutí spolu so všetkými chybami, ktoré sa v nich vyskytli.

Konanie o tomto odvolaní prebieha na Krajskom súde v Košiciach.

3. Extradičné konanie

16. Dňa 9. júla 2010 sudca Okresného súdu Leninského obvodu vo Vladikavkaze (Republika Severné Osetsko – Alánsko) vydal na sťažovateľa zatykač pre obvinenia z členstva v existujúcej ozbrojenej ilegálnej skupine a spáchanie útokov zorganizovaných touto skupinou, nezákonného držania strelných zbraní a výbušnín, teroristických činov, vraždy dvoch alebo viacerých osôb a ďalších trestných činov spáchaných na území Republiky Severné Osetsko – Alánsko v čase od 25. decembra 2005 do 21. júla 2006.

17. V dňoch 20. a 21. januára 2011 bol sťažovateľ zadržaný na Slovensku a vzatý do väzby.

18. Dňa 2. februára 2011 Ruská federácia požiadala o vydanie sťažovateľa.

19. Dňa 1. marca 2011 Krajský súd v Trnave vzal sťažovateľa do vydávacej väzby na čas do jeho vydania do Ruskej federácie.

20. V dňoch 27. marca a 12. júna 2012 krajský súd, a po sťažovateľovej sťažnosti následne najvyšší súd, rozhodli, že vydanie sťažovateľa je prípustné.

Súdy zistili, že nie je daný žiaden zo zákonných dôvodov vylučujúcich extradíciu a najmä, že vydaniu sťažovateľa nebráni jeho žiadosť o udelenie azylu z 9. decembra 2010 (pozri vyššie odsek 11), keďže ide o

opakovanú žiadosť. Pri prijatí tohto záveru pripísali značný význam zárukám poskytnutým zo strany GP RF vo vzťahu k zaobchádzaniu so sťažovateľom v prípade jeho vydania do dožadujúceho štátu.

Súdy okrem toho vzali do úvahy, že dožadujúci štát je členským štátom Rady Európy a zmluvnou stranou Dohovoru. Navyše sa odvolali na judikatúru Súdu, vrátane jeho rozhodnutia zo 14. septembra 2010 v prípadoch *Chentiev proti Slovenskej republike a Ibragimov proti Slovenskej republike* (č. 21022/08 a 51946/08).

Čo sa týka toho, že sťažovateľ argumentoval, že trestné konanie proti nemu bolo v Rusku zosnované a založené na dôkazoch získaných mučením, tieto tvrdenia bolo potrebné preskúmať v konaní týkajúcom sa merita obvinení proti nemu v Rusku, pričom slovenské orgány nemali žiadne prostriedky na to, aby ich posúdili, v neposlednom rade aj preto, že nemali k dispozícii ani príslušné spisy.

Nakoniec súdy uviedli, že v rozsahu, v akom sa sťažovateľov argument zakladá na všeobecne formulovaných správach mimovládnych organizácií, nad týmito správami prevažujú individualizované a špecifické záruky dožadujúceho štátu a nič nebráni mimovládnym organizáciám v monitorovaní spravodlivosti konania proti sťažovateľovi v Rusku.

21. Dňa 23. augusta 2012 ústavný súd vyhovel žiadosti sťažovateľa z 18. júna 2012 a nariadil predbežné opatrenie, ktorým odložil vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu z 12. júna 2012. Zároveň prijal na konanie sťažovateľovu ústavnú sťažnosť na porušenie jeho práv podľa článku 3 Dohovoru týmto rozhodnutím.

22. Dňa 2. októbra 2013 ústavný súd rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu z 12. júna 2012 boli porušené práva sťažovateľa podľa článku 3, zrušil toto rozhodnutie, vrátil vec najvyššiemu súdu na opätovné posúdenie sťažovateľovej sťažnosti proti rozhodnutiu z 27. marca 2012 a priznal mu náhradu trov konania. Zistil, že posúdenie veci zo strany najvyššieho súdu bolo formalistické, povrchné a neprimerané, a to najmä pokiaľ ide o (i) dostupné správy o všeobecnej situácii v oblasti dodržiavania ľudských práv v Rusku a osobitne v regióne Severného Kaukazu, (ii) sťažovateľove tvrdenia, že on a jeho spoluobvinení boli podrobení zlému zaobchádzaniu zo strany polície, a že obvinenia proti nemu boli založené na dôkazoch získaných vďaka zlému zaobchádzaniu s jeho spoluobvinenými a (iii) právnu silu diplomatických záruk dožadujúceho štátu vo svetle judikatúry Súdu.

23. Dňa 10. júla 2014 najvyšší súd opätovne rozhodol o sťažovateľovej sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu z 27. marca 2012, ako mu to uložil ústavný súd v jeho náleze z 2. októbra 2013. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí znovu zamietol sťažnosť. Urobil tak po tom, ako zistil, že k trestným činom, z ktorých bol sťažovateľ obvinený, došlo pred viac ako ôsmimi rokmi, že dve po sebe nasledujúce azylové konania spolu trvali viac ako šesť rokov a stále nie sú ukončené, že sťažovateľ je vo vydávacej väzbe tri a pol roka a maximálna prípustná dĺžka takejto väzby nie je zákonom obmedzená. Mal za to, že dĺžka azylového konania je neodôvodnená, a že za týchto okolností by bolo od najvyššieho súdu neprimerané čakať na konečné rozhodnutie v azylovom konaní.

Najvyšší súd zhrnul záruky dožadujúceho štátu (pozri vyššie odsek 14) a usúdil, že sú dostatočne špecifické, individualizované a dôveryhodné. Keďže sa nevyskytol žiaden konkrétny prípad extradície osoby zo Slovenska do Ruska, neexistovala osobitná skúsenosť s monitorovaním alebo prax monitorovania dodržania poskytnutých záruk, nevyskytol sa však ani prípad porušenia záruk.

Na všeobecné správy o situácii v oblasti ľudských práv v Rusku bolo potrebné nazerať vo svetle osobitných okolností sťažovateľa.

Navyše, najvyšší súd sa odvolal na správy z návštev Európskeho výboru na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (ďalej len „CPT“) v Rusku v rokoch 2011 a 2013 a opatrenia uskutočnené ruskými orgánmi v odpovedi na zistenia CPT. Okrem toho, najvyšší súd opäť poukázal na posúdenie záruk poskytnutých Ruskou federáciou zo strany Súdu v prípadoch *Chentiev a Ibragimov* (obidva citované vyššie) a v ďalších prípadoch. Napokon dospel k záveru, že nie je úlohou súdov v extradičnom konaní zaujať stanovisko k zákonnosti trestného stíhania, na účely ktorého má byť osoba vydaná.

24. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu z 10. júla 2014 nebol prípustný žiaden opravný prostriedok a v súlade s tým výrok, že vydanie sťažovateľa je prípustné, nadobudol v uvedený deň právoplatnosť.

25. Sťažovateľ následne napadol rozhodnutie najvyššieho súdu prostredníctvom ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd odmietol bez preskúmania merita veci 24. novembra 2014 z dôvodu, že zjavne nespĺňala príslušné formálne podmienky.

26. Konečné rozhodnutie o sťažovateľovom vydaní je v súčasnosti na ministrovi spravodlivosti, ktorý má právomoc povoliť alebo nepovoliť extradíciu s ohľadom na rôzne podmienky podľa § 510 ods. 2 Trestného poriadku, zahŕňajúce podmienky podľa článkov 3 a 6 Dohovoru.

4. Záruky zo strany GP RF

27. K žiadosti Ruskej federácie z 2. februára 2011 o vydanie sťažovateľa (pozri vyššie odsek 18) boli pripojené záruky GP RF vo vzťahu k zaobchádzaniu so sťažovateľom v prípade jeho vydania.

28. V liste z 12. októbra 2012 od zástupcu Ruskej federácie pred Súdom Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky boli predmetné záruky potvrdené a zhrnuté nasledovne: sťažovateľ bude požívať všetky záruky spravodlivého procesu, ktoré zaručuje medzinárodné právo, bude postavený pred súd iba za trestné činy, v súvislosti s ktorými bude Slovenskou republikou vydaný, nebude podrobený mučeniu alebo neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, bude môcť slobodne opustiť Ruskú federáciu po skončení trestného konania proti nemu a po odpykaní akéhokoľvek trestu a nebude bez súhlasu Slovenskej republiky vydaný tretiemu štátu.

29. V liste z 3. októbra 2014 GP RF odpovedala na žiadosť Slovenska o doplnenie predmetných záruk tak, že v prípade jeho vydania bude veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Moskve informované o mieste

zadržovania sťažovateľa a zástupcovia veľvyslanectva ho budú môcť navštíviť a hovoriť s ním bez prítomnosti tretej osoby.

30. V liste z 20. februára 2015, v odpovedi na ďalšiu žiadosť Slovenska, GP RF potvrdila záruky, ktoré predtým poskytla.

5. Ďalšie skutkové okolnosti a dokumenty citované sťažovateľom

a) Situácia sťažovateľa

31. Sťažovateľ tvrdí, že v septembri 2005 bol zatknutý a vypočúvaný políciou v Nazrani (Ingušská republika) pre podozrenie z účasti na teroristickej činnosti. Keďže sa odmietol priznať, bol štyri dni bitý a inak mučený. Následne mu bol poskytnutý obhajca a trvalo ďalších šesť dní, kým bol prepustený a okamžite prijatý v nemocnici, kde strávil mesiac s otrasom mozgu a množstvom ďalších zranení.

32. Po tom, ako sa sťažovateľ dozvedel o zatknutí svojich známych na základe obvinení z terorizmu (pozri nižšie), začal sa ukrývať v Ingušsku, Čečensku a inde.

33. Jeho dom bol následne prehľadaný a jeho príbuzní boli vypočúvaní ohľadom miesta jeho pobytu. Bol medzi nimi aj strýko, ktorého majetok bol skonfiškovaný a ktorý bol počas výsluchu bitý, na čo bol v ten istý deň prepustený.

b) Prípady R. Curova, A. Ozdojeva a U. Chadzijeva

34. Sťažovateľ uvádza, že v júli 2006 boli traja jeho známi, páni Rustam Junusovič Curov, Alikhan Magomedovič Ozdojev a Umar Bagaudinovič Chadzijev, zatknutí z dôvodu obvinení z teroristických činov v Severnom Osetsku, že boli vzatí na policajnú stanicu vo Vladikavkaze, kde boli vypočúvaní, bití a mučením prinútení k priznaniam, a že jeden z nich uviedol sťažovateľovo meno.

35. Spis obsahuje dokumenty týkajúce sa týchto osôb vrátane znaleckých posudkov ohľadom zranení, ktoré utrpel U. Chadzijev v noci z 21. na 22. júla 2006 a ohľadom psychického stavu A. Ozdojeva, dokumentov, ktoré sú pravdepodobne časťou prepisu výpovedí svedka I. S. Kostoleva, obvineného R. Curova, obhajcu pána Curova, U. Chadzijeva a matky pána Curova na nedatovaných súdnych pojednávaniach, ako aj vyhlásenie podané matkou pána U. Chadzijeva.

Tieto dokumenty obsahujú tvrdenia o zlom zaobchádzaní a vynútených priznaniach v súvislosti s páni Curovom, Ozdojevom, Chadzijevom a Kostolevom.

Pokiaľ ide o sťažovateľa, v jednej z prepísaných výpovedí pán Curov uviedol, že nikdy nevidel A. Ozdojeva a sťažovateľa spoločne, pričom pripustil, že sťažovateľa raz videl, avšak uviedol, že s ním nebol v žiadnom osobnom alebo telefonickom kontakte. Okrem toho, matka U. Chadzijeva vo svojom vyhlásení týkajúcom sa hlavne odsúdenia jej syna a jeho spoločníkov, ktoré bolo podľa nej založené výlučne na seba usvedčujúcich dôkazoch získaných od nich mučením, uviedla, že odsúdení boli prinútení usvedčiť iné osoby vrátane sťažovateľa.

36. Páni Curov, Ozdojev a Chadzijev podali vlastnú sťažnosť podľa článku 34 Dohovoru proti Ruskej federácii (č. 30444/08). Sťažnosť bola oznámená vláde Ruskej federácie na účely predloženia stanoviska a konanie o nej stále prebieha.

c) Rôzne dokumenty

37. Nakoniec, okrem dokumentov spomenutých v nasledujúcom odseku, sa sťažovateľ odvolal na množstvo medzinárodných dokumentov vrátane tých od Amnesty International, Výboru Organizácie Spojených národov proti mučeniu, Human Rights Watch, osobitného spravodajcu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, Komisára Rady Európy pre ľudské práva, Ministerstva zahraničných vecí Spojených štátov amerických, Ministerstva zahraničných vecí Spojeného kráľovstva, Freedom House, osobitného spravodajcu Organizácie Spojených národov pre nezávislosť súdnictva a advokátov a osobitného spravodajcu Organizácie Spojených národov pre nezávislosť súdnictva a advokátov vychádzajúce z rokov alebo týkajúce sa obdobia od roku 2006 do roku 2013 a roku 2014.

B. Relevantné medzinárodné dokumenty a správy

38. Množstvo relevantných medzinárodných dokumentov a správ týkajúcich sa situácie v Rusku je zosumarizovaných napríklad v rozsudkoch Súdu v prípadoch *M. G. proti Bulharsku* (č. 59297/12, ods. 39 – 58, 25. marec 2014) a *Chankayev proti Azerbajdžanu* (č. 56688/12, ods. 44 – 52, 14. november 2013, s ďalšími odkazmi).

NÁMIETKY

39. S odvolaním sa na články 3 a 13 Dohovoru sa sťažovateľ sťažoval, že v prípade jeho vydania bude vystavený vážnej hrozbe zlého zaobchádzania, a že nemal k dispozícii účinný prostriedok nápravy proti vydaniu.

40. Sťažovateľ sa tiež sťažoval podľa článku 6 Dohovoru, že trestné obvinenia proti nemu v Rusku boli vznesené a zakladali sa na výpovediach získaných mučením, a že v prípade jeho vydania do Ruska nebude požívať záruky spravodlivého procesu.

PRÁVO

A. Článok 3, samostatne a v spojení s článkom 13 Dohovoru

41. Sťažovateľ tvrdil, že jeho vydanie do Ruska by porušilo článok 3 Dohovoru, a že v rozpore s článkom 13 Dohovoru proti nemu nemá k dispozícii žiaden prostriedok nápravy.

Článok 3 znie:

„Nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

Článok 13 ustanovuje:

„Každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.“

1. Argumenty pred Súdom

42. Sťažovateľ tvrdil, že v prípade jeho vydania by bol podrobený zlému zaobchádzaniu v súvislosti s trestným konaním vedeným proti nemu. Uviedol, že je tomu tak preto, že (i) už s ním bolo zo strany pracovníkov orgánov dožadujúceho štátu v minulosti zle zaobchádzané; (ii) páni Curov, Ozdojev a Chadzijev, na výpovediach ktorých sa zaklali obvinenia proti nemu, boli k podaniu týchto výpovedí donútení mučením; (iii) mal ingušský etnický pôvod; (iv) čelil obvineniam z trestných činov súvisiacich s terorizmom; a (v) trestné konanie v súvislosti s týmito obvineniami malo byť proti nemu vedené v Severnom Osetsku.

43. Sťažovateľ okrem toho namietal, že slovenské orgány mu znemožnili účinne uplatňovať svoje práva v extradičnom konaní, pretože obmedzili jeho prístup k súdnu spis a obmedzili aj jeho možnosti používať jeho materinský jazyk. Navyše, súdy v extradičnom konaní nepočkali na výsledok konania o jeho druhej žiadosti o udelenie azylu, v plnej miere a nesprávne sa odvolali na záruky ponúknuté zo strany GP RF, nepreskúmali náležite relevantné aspekty prípadu a dospeli k svojvoľným záverom.

44. Zároveň sa sťažovateľ sťažoval, že proti rozhodnutiu najvyššieho súdu vo veci prípustnosti jeho vydania a hroziacemu konečnému rozhodnutiu ministra spravodlivosti o jeho extradícii nie je dostupný prostriedok nápravy s automatickým odkladným účinkom. Sťažovateľ usudzoval, že uvedené je porušením jeho práv podľa článku 13 Dohovoru, keďže jeho extradícii bráni jedine predbežné opatrenie Súdu, a že táto situácia už trvá značnú dobu.

45. V stanovisku k sťažnosti z 31. októbra 2012 dotknutá vláda zdôraznila, že konanie o druhej sťažovateľovej žiadosti o udelenie azylu stále prebieha. V jeho priebehu môže sťažovateľ predložiť svoje argumenty týkajúce sa článku 3 a v závislosti od jeho výsledku môže tieto argumenty uplatniť prostredníctvom novej sťažnosti na ústavný súd.

Navyše, s dôrazom na to, konanie o jeho ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu najvyššieho súdu z 12. júna 2012 stále prebiehalo, vláda usudzovala, že sťažnosť je predčasná.

Čo sa týka extradičného konania, vláda vysvetlila, že konanie o prvej sťažovateľovej žiadosti o udelenie azylu bolo zo zákona prekážkou vydania, to však už neplatilo, pokiaľ išlo o konanie o jeho opakovanej žiadosti o udelenie azylu. Vláda zdôraznila, že sťažovateľ v prvom z konaní nepostupoval náležite, za čo vláda nemôže niesť zodpovednosť.

Okrem toho sa vláda odvolala na záruky týkajúce sa zaobchádzania so sťažovateľom, ponúknuté dožadujúcim štátom, usúdila, že nie sú dané dôvody na ich spochybnenie, oprela sa o judikatúru Súdu vrátane tej v prípadoch *Chentiev a Ibragimov* (obidva citované vyššie) a dospela k záveru, že námietka podľa článku 3 Dohovoru je zjavne nepodložená.

Pokiaľ ide o námietku podľa článku 13, vláda pripustila, že ústavná sťažnosť nemá automatický odkladný účinok. Napriek tomu uviedla, že sťažovateľ mohol požadovať, aby jeho ústavnej sťažnosti bol takýto účinok priznaný rozhodnutím ústavného súdu, a že zo skutkových okolností tohto prípadu vyplýva, že ústavný súd poskytol sťažovateľovi prostriedok nápravy, ktorý je zlučiteľný s požiadavkami článku 13.

46. Sťažovateľ nesúhlasil a zopakoval svoje námietky. Zdôraznil najmä, že ústavnému súdu trvalo od 18. júna do 23. augusta 2012, kým rozhodol o jeho návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia najvyššieho súdu z 12. júna 2012 (pozri vyššie odsek 21). Podľa jeho vyjadrenia to dokazovalo, že ochrana v podobe predbežného opatrenia, dostupná zo strany ústavného súdu, v skutočnosti nie je naozaj účinná.

Podľa jeho názoru, skutočnosti, ktoré už predtým predložil na dosvedčenie hrozby zlého zaobchádzania s ním v prípade jeho vydania do Ruska, boli konkrétne a nie abstraktné, no Najvyšší súd Slovenskej republiky ich aj tak nepreskúmal a neposkytol primerané odôvodnenie svojho rozhodnutia o prípustnosti jeho vydania.

47. Vláda Ruskej federácie vo svojom vyjadrení tretej strany v plnej miere podporila pozíciu dotknutej vlády. Zdôraznila závažnosť trestných činov, z ktorých bol sťažovateľ obvinený a uviedla, že jeho nevydanie by mohlo výrazne sťažiť schopnosť dožadujúceho štátu bojovať proti terorizmu a organizovanému zločinu.

Znovu zopakovala záruky, ktoré predtým poskytla dotknutej vláde, pokiaľ ide o zaobchádzanie so sťažovateľom v prípade jeho vydania do Ruskej federácie a zopakovala, že sťažovateľ bude požívať všetky záruky spravodlivého procesu v súlade s medzinárodným právom, nebude postavený pred súd pre iné trestné činy ako tie, v súvislosti s ktorými bude Slovenskom vydaný, po skončení konania a po odpykaní akéhokoľvek trestu bude môcť slobodne opustiť Ruskú federáciu, bez súhlasu Slovenska nebude vydaný do tretej krajiny a nebude podrobený mučeniu alebo neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

48. V ďalšom vyjadrení dotknutá vláda zdôraznila, že nedávno dostala doplnenie a potvrdenie záruk poskytnutých zo strany GP RF (pozri vyššie odseky 29 a 30) a odvolala sa na rozhodnutie Súdu v prípade *Ibragimov proti Slovenskej republike* (č. 65916/10, 30. júna 2015) a rozsudky v prípadoch *Chankayev* (citovaný vyššie), *Zarmayev proti Belgicku* (č. 35/10, 27. február 2014) a *Tershiyev proti Azerbajdžanu* (č. 10226/13, 31. júl 2014), v ktorých v súvislosti s vydaním týchto sťažovateľov do Ruskej federácie nebolo konštatované porušenie článku 3.

2. Posúdenie Súdom

49. Súd na úvod uvádza, že časť sťažovateľových počiatočných námietok súvisiacich s konaním vedúcim k rozhodnutiu najvyššieho súdu z 12. júna 2012 (pozri vyššie odsek 43) sa stala čisto teoretickou vďaka nálezu ústavného súdu, ktorý 2. októbra 2013 zrušil toto rozhodnutie (pozri vyššie odsek 22).

50. Má za to, že nie je nevyhnutné skúmať prijateľnosť sťažnosti podľa pravidla o vyčerpaní vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru, pretože sťažnosť je v každom prípade neprijateľná z iných dôvodov, ako je vysvetlené nižšie.

51. V tomto ohľade Súd znovu opakuje, že aplikovateľné princípy boli nedávno zosumarizované v jeho rozhodnutí v prípade *Ibragimov* (č. 65916/10, citovaný vyššie, ods. 51 – 55).

52. Čo sa týka skutkových okolností posudzovaného prípadu, sťažovateľ je ruský štátny príslušník ingušského etnického pôvodu, ktorý je zadržávaný v Slovenskej republike s cieľom jeho vydania do Ruskej federácie na účely trestného konania o obvineniach týkajúcich sa terorizmu.

S odvolaním sa na svoj pôvod a skutočnosť, že trestné stíhanie má byť vedené v Severnom Osetsku, v spojení so situáciou v danej oblasti a povahou trestných obvinení a tvrdiac, že už s ním bolo zle zaobchádzané, rovnako ako bolo zle zaobchádzané s jeho spoločníkmi, sťažovateľ namieta, že v prípade jeho vydania bude vystavený hrozbe zlého zaobchádzania, a že bilaterálne diplomatické záruky poskytnuté vládou dožadujúceho štátu neposkytujú dostatočnú ochranu proti tejto možnej hrozbe.

53. Súd podotýka, že sťažovateľova sťažnosť je čiastočne založená na všeobecnej situácii v dožadujúcom štáte a čiastočne na jeho špecifických okolnostiach. Pokiaľ ide o to prvé, Súd uvádza, že správy o krajine, týkajúce sa Ruska, stále popisujú nebezpečnú situáciu a svojvoľné zneužívanie moci vo vzťahu k určitým skupinám osôb, ako sú (bývalí) rebeli a ich príbuzní. Navyše sa objavili správy o fyzickom zneužívaní moci zo strany príslušníkov polície voči podozrivým, ku ktorému často dochádza počas prvých niekoľkých dní po zatknutí. Táto situácia bola zistená osobitne v súvislosti so Severným Kaukazom, vrátane Ingušska, spolu s náznakmi o vyskytujúcom sa svojvoľnom násilí, únosoch, zmiznutiach, beztrestnosti a mučení a zlom zaobchádzaní v ústavoch na výkon väzby a v „neoficiálnych“ väzniciach. Všeobecná situácia však nie je taká, aby to postačovalo na záver, že akékoľvek vydanie do Ruska by porušilo článok 3 Dohovoru (pozri napríklad *Zarmayev*, citovaný vyššie, ods. 67, *mutatis mutandis Tershiyev*, citovaný vyššie, ods. 53 a 55, *M. G. proti Bulharsku*, citovaný vyššie, ods. 84 – 87, a *Chankayev*, citovaný vyššie, ods. 70).

54. V súlade s tým je nevyhnutné posúdenie osobitných okolností každého prípadu. Sťažovateľ pred Súdom tvrdí, že s ním samým bolo zo strany ruských orgánov činných v trestnom konaní v Rusku v septembri 2005 zle zaobchádzané, že rovnako tomu bolo s jeho spoločníkmi v júli 2006, že obvinenia proti nemu boli vznesené a sú založené na dôkazoch získaných od iných osôb mučením, a že po jeho odchode štátne orgány obťažovali jeho rodinu a najmä jeho strýka.

55. Pokiaľ ide o tieto tvrdenia, doposiaľ bolo štátnymi orgánmi v Slovenskej republike na rôznych stupňoch, vrátane najvyššieho súdu, (pozri vyššie odseky 14 a 23) a na základe rôznych dôkazov vrátane znaleckého dokazovania zistené, že sťažovateľova verzia skutkových okolností je nedôveryhodná, že nie je žiaden dôkaz preukazujúci, že zranenia, pre ktoré bol liečený v máji a júni 2006 sú pričítateľné štátu, že jeho súčasné zažívacie ťažkosti nemožno spájať s týmito zraneniami, a že dokumenty týkajúce sa iných osôb, na ktoré sa odvolal, sú všeobecné, neobsahujú nič viac ako tvrdenia, obsahujú nezrovnalosti a žiadnym spôsobom nevytvrdzujú o podiele sťažovateľa na udalostiach.

56. Okrem toho, súdy analyzovali záruky poskytnuté zo strany GP RF, berúc do úvahy postavenie a právomoci GP RF v dožadujúcom štáte a dospeli k záveru, že záruky sú dostatočne špecifické, individualizované a dôveryhodné.

57. Súd si všimol určité skutkové nezrovnalosti vo výpovediach sťažovateľa, pokiaľ ide o čas údajného samotného zlého zaobchádzania s ním a tiež pokiaľ ide o trestné činy, z ktorých bol obvinený.

Súd predovšetkým podotýka, že sťažovateľ na vnútroštátnej úrovni podľa všetkého uviedol tri rozličné časové určenia (august 2005, máj 2006 a máj 2007) vo vzťahu k svojmu tvrdeniu o svojom zatknutí a zlom zaobchádzaní v Ingušsku (pozri vyššie odsek 14), a že v jeho vlastnom stanovisku pred Súdom tvrdí, že bol zatknutý a podrobený zlému zaobchádzaniu v septembri 2005 v súvislosti s trestnými činmi, ktoré mal údajne spáchať predtým (pozri vyššie odsek 31), zatiaľ čo oficiálne dokumenty odkazujú na trestné činy údajne spáchané sťažovateľom v období medzi 25. decembrom 2005 a 21. júlom 2006 (pozri vyššie odsek 16).

Navyše, čo sa týka dokumentov pred Súdom, týkajúcich sa výpovedí pánov Curova, Ozdojeva a Chadzijeva na vnútroštátnej úrovni, alebo sa ich týkajúce iným spôsobom, Súd zisťuje, že z nich žiadnym konkrétnym spôsobom, priamo ani nepriamo, nevyplýva podiel sťažovateľa na udalostiach.

58. Pokiaľ ide o údajnú hrozbu zlého zaobchádzania so sťažovateľom v prípade jeho vydania, Súd uvádza, že skúsenosti ukazujú, že k fyzickému zneužívaniu moci voči podozrivým zo strany príslušníkov polície dochádza v prvých pár dňoch po zatknutí [pozri napríklad *Tershiyev* (citovaný vyššie), ods. 53], teda v odlišnej situácii, než akej v súčasnosti môže eventuálne čeliť sťažovateľ.

59. Akokoľvek, Súd znovu opakuje, že samotná možnosť zlého zaobchádzania za okolností podobných tým, aké sú v posudzovanom prípade, nie je sama osebe dostatočná na to, aby došlo k porušeniu článku 3 (pozri *Ibragimov*, citovaný vyššie, 65916/10, ods. 73).

60. Súd tiež podotýka, že okrem Slovenska sťažovateľ žiadal o udelenie azylu aj vo Švajčiarsku a v Belgicku, a že obidve tieto žiadosti boli neúspešné, čo má podľa Súdu tiež určitý indikatívny význam (pozri *a contrario M. G. proti Bulharsku*, citovaný vyššie, ods. 88).

61. Okrem toho je Súd toho názoru, že na všeobecnú situáciu v dožadujúcom štáte ako aj na individuálnu situáciu sťažovateľa v tomto prípade je potrebné hľadieť vo svetle záruk vo vzťahu k zaobchádzaniu s ním v prípade jeho vydania, ktoré poskytla GP RF.

62. V tejto súvislosti musí Súd posúdiť kvalitu a dôveryhodnosť týchto záruk, berúc do úvahy: (i) či znenie záruk bolo Súdu sprístupnené; (ii) či sú záruky špecifické alebo všeobecné a vágne; (iii) kto záruky poskytol a či je táto osoba oprávnená preberať v mene dožadujúceho štátu záväzky; (iv) ak boli záruky dané ústrednou vládou dožadujúceho štátu, či možno očakávať, že sa nimi budú cítiť viazané miestne orgány; (v) či sa záruky vzťahujú na zaobchádzanie, ktoré je v dožadujúcom štáte legálne alebo nelegálne; (vi) či bolo poskytnuté zmluvnou stranou Dohovoru; (vii) dĺžku a rozsah bilaterálnych vzťahov medzi vydávajúcim a prijímajúcim štátom, vrátane toho, či prijímajúci štát podobné záruky v minulosti dodržal; (viii) či splnenie záruk môže byť objektívne overené prostredníctvom diplomatického alebo iného monitorovacieho mechanizmu, vrátane poskytnutia neobmedzeného prístupu právnym zástupcom sťažovateľa; (ix) či v prijímajúcom štáte existuje účinný systém ochrany pred mučením, vrátane toho, či je tento štát ochotný spolupracovať s medzinárodnými monitorovacími mechanizmami (vrátane medzinárodných ľudsko-právnych mimovládnych organizácií), a či je ochotný vyšetrovať tvrdenia o mučení a potrestať vinníkov; (x) či bol sťažovateľ v prijímajúcom štáte už predtým podrobený zlému zaobchádzaniu; a (xi) či bola dôveryhodnosť záruk preskúmaná vnútroštátnymi súdmi vydávajúceho/zmluvného štátu Dohovoru [pozri *Othman (Abu Qatada) proti Spojenému kráľovstvu*, č. 8139/09, ods. 188, ECHR 2012 (výňatky), s ďalšími odkazmi].

63. Pokiaľ ide o záruky posudzované v tomto prípade, Súd uvádza, že majú podobný charakter ako tie, ktoré Súd akceptoval v prípadoch *Chentiev* (citovaný vyššie) a *Ibragimov* (citovaný vyššie, č. 51946/08 a nedávno č. 65916/10). Súd tiež podotýka, že okrem toho, že boli poskytnuté dožiadanému štátu, platnosť týchto záruk bola dožadujúcim štátom potvrdená aj pred Súdom (pozri vyššie odsek 47).

64. Navyše, Súd konštatuje, že v posudzovanom prípade zodpovedné orgány dotknutej vlády uskutočnili aktívne kroky s cieľom, aby došlo k rozšíreniu a potvrdeniu predmetných záruk, a že pokiaľ ide o podobné záruky v prípade pána Chentieva, postupovali v súlade s nimi a navštívili pána Chentieva, pričom zistili, že predmetné záruky boli v skutočnosti dodržané (pozri *Ibragimov*, citovaný vyššie, č. 65916/10, ods. 41).

65. Za týchto okolností a v rozsahu, v akom bola sťažnosť odôvodnená, Súd nezisťuje žiadne dôvody pochybovať o tom, že záruky GP RF budú rovnako rešpektované.

66. Napokon, čo sa týka ďalších dokumentov, na ktoré sa sťažovateľ odvolával (pozri vyššie odsek 37), Súd je toho názoru, že ich význam znižuje fakt, že väčšina z nich sa vzťahuje na udalosti, ku ktorým došlo v roku 2013 a skôr, zatiaľ čo hrozbu zlého zaobchádzania v posudzovanom prípade, v ktorom sťažovateľ zatiaľ nebol odsunutý z dotknutého štátu, je potrebné posúdiť s ohľadom na okolnosti existujúce v reálnom čase (pozri *Ibragimov*, citovaný vyššie, č. 65916/10, ods. 55, s ďalšími odkazmi).

67. Súd preto usudzuje, že v sťažovateľovom prípade nebolo zistené, že sú dané vážne dôvody domnievať sa, že v prípade jeho vydania do Ruska bude vystavený skutočnej hrozbe zlého zaobchádzania.

68. Námitka podľa článku 3 Dohovoru je teda zjavne nepodložená. Z rovnakých dôvodov ju nemožno považovať za „hájiteľnú“ na účely článku 13 Dohovoru (pozri *Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu*, rozsudok z 27. apríla 1988, Séria A č. 131, ods. 52). Námitka podľa tohto ustanovenia je preto rovnako zjavne nepodložená.

69. Z toho vyplýva, že príslušná časť sťažnosti musí byť zamietnutá v súlade s článkom 35 ods. 3 písm. a) a 4 Dohovoru.

B. Článok 6 Dohovoru

70. Sťažovateľ sa tiež sťažoval, že v prípade vydania do Ruska mu bude upreté právo na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru, ktorého relevantná časť znie:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, ... prejednaná ... súdom ..., ktorý rozhodne o... oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.“

71. Na podporu svojej sťažnosti sťažovateľ tvrdil, že obvinenia proti nemu sa zakladali na dôkazoch získaných od pánov Curova, Ozdojeva a Chadzijeva mučením, že títo páni boli nespravodlivo postavení pred súd a neprávom odsúdení, a že celé jeho trestné stíhanie bolo vykonštruované.

72. Dotknutá vláda poukázala na to, že záruky poskytnuté dožadujúcim štátom sa vzťahovali aj na spravodlivosť konania, na účely ktorého mal byť sťažovateľ vydaný, a že právna sila jeho argumentu, že toto konanie sa zakladalo na dôkazoch získaných vďaka zlému zaobchádzaniu, mala byť preskúmaná v tomto konaní.

Navyše zdôraznila závažnosť tvrdenia, že dôkazy pre konanie proti sťažovateľovi boli získané mučením a domnievala sa, že by bolo z jej strany nelogické, aby v tomto ohľade zaujala stanovisko bez úplnej znalosti relevantných skutkových okolností, čo bolo úlohou orgánov dožadujúceho štátu.

73. Sťažovateľ nesúhlasil a znovu zopakoval svoju námitku, pričom sa odvolal na všeobecnú situáciu v súvislosti s rešpektovaním záruk spravodlivého procesu v dožadujúcom štáte.

74. Vláda Ruskej federácie vo svojom vyjadrení intervenujúcej tretej strany okrem argumentov zhrnutých vyššie opätovne potvrdila záruku, že v prípade vydania bude sťažovateľ požívať všetky záruky spravodlivého procesu v súlade s medzinárodným právom.

75. Súd už skôr pripustil, že rozhodnutie o vydaní môže výnimočne nastoliť otázku z hľadiska článku 6, a to za okolností, ak osobe vyhýbajúcej sa konaniu už bola flagrantným spôsobom odopretá spravodlivosť v dožadujúcom štáte alebo jej takéto odopretie spravodlivosti hrozí [pozri napríklad *Soering proti Spojenému kráľovstvu*, 7. júl 1989, ods. 121, Séria A č. 161; *Mamatkulov a Askarov proti Turecku* (GC), č. 46827/99 a 46951/99, ods. 90 – 91, ECHR 2005-I; alebo *Othman (Abu Qatada)*, citovaný vyššie, ods. 258].

76. Sťažovateľ v posudzovanom prípade bol v Ruskej federácii obvinený z trestných činov a konanie proti nemu tam stále prebieha.

77. Vo svetle všetkých dôkazov, ktoré boli predložené, vrátane špecifických, doplnených a obnovených záruk poskytnutých dožadujúcim štátom dotknutej vláde, rovnako ako aj samotnému Súdu, však Súd nezistil žiaden náznak, že sťažovateľovi hrozí flagrantné odopretie spravodlivosti v rámci konania proti nemu v Rusku v prípade jeho vydania tam. Navyše, Súd sa domnieva, že táto časť sťažnosti nevyvoláva žiadnu inú otázku z hľadiska článku 13 Dohovoru ako tú, ktorá už bola vyriešená v súvislosti s námietkou podľa článku 3.

Z uvedeného vyplýva, že zvyšok sťažnosti je zjavne nepodložený a musí byť zamietnutý v súlade s článkom 35 ods. 3 a 4 Dohovoru. Uplatňovanie predbežného opatrenia podľa pravidla 39 rokovacieho poriadku v tomto prípade preto skončilo.

Z týchto dôvodov Súd **jednomyseľne**

vyhlasuje sťažnosť za neprijateľnú.

*Preložila: **JUDr. Miroslava Bálintová**
Kancelária zástupcu SR
pred Európskym súdom pre ľudské práva*